

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

FILOZOFICKO-
PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA V OPAVĚ

Hodnotící zpráva

k provedení hodnocení tvůrčí činnosti jednotlivých
pracovišť Filozoficko-přírodovědecké fakulty v Opavě

NÁZEV OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ: Umění

HODNOCENÉ PRACOVIŠTĚ:

Institut tvůrčí fotografie

PŘEDSEDA HODNOTÍČÍ KOMISE

Jméno a příjmení: **doc. Mgr. Bohunka Koklesová, Ph.D.**

Pracoviště: Vysoká škola výtvarných umění v Bratislave

E-mail: koklesova@vsvu.sk

OSTATNÍ ČLENOVÉ HODNOTÍČÍ KOMISE		
Jméno a příjmení	Pracoviště	Podpis
doc. Mgr. Irena Armutidisová	FMK UTB ve Zlíně	
prof. PhDr. Ing. Václav Macek, CSc., VŠMU, ředitel Stredueurópského domu fotografie v Bratislavě	VŠMU, Stredueurópsky dom fotografie v Bratislave	

HODNOTIACA SPRÁVA TVORIVEJ ČINNOSTI ITF FPF SU

Hodnotené pracovisko: **Institut tvůrčí fotografie**

1. Zameranie tvorivej činnosti pracoviska

Institut tvůrčí fotografie je profilovo špecializované vysokoškolské pracovisko, ktoré sa venuje vzdelávaniu v oblasti fotografie. Okrem primárneho vzdelávania v tvorivej, umeleckej - respektíve autorskej fotografii, pracovisko systematicky rozvíja výskum v oblasti dejín a teórie fotografie, ďalej sa venuje publikačnej činnosti a s mimoriadnou intenzitou aj kurátorskej činnosti. Je to vzdelávacie pracovisko špecializované na fotografiu v celej šírke jej chápania a vnímania. Dôležitou súčasťou ITF je aj projektová činnosť, ktorá vytvára zázemie pre tvorivú činnosť, vedecké bádanie a kurátorské aktivity. Celková tvorivá činnosť pracoviska je silne koncentrovaná na výkon v tejto oblasti a má preto v českom prostredí celkom jedinečné postavenie.

2. Úroveň tvorivej činnosti

Pod pojmom tvorivá činnosť chápeme najmä umelecké, vedecké alebo kurátorské činnosti pedagógov pracoviska. Ich autorské výkony sa následne premietajú aj do ich pedagogickej činnosti. Z hľadiska umeleckých a kurátorských aktivít je možné konštatovať nadštandardnú úroveň pracoviska, čo do rozsahu (počtu) ako aj kvality jednotlivých výkonov. V rámci umeleckých aktivít je potrebné vziať do úvahy najmä také, ktoré boli zverejnené na výstavách, či už autorských, alebo kolektívnych. To, čo ITF odlišuje od iných vysokých umeleckých škôl je najmä fakt, že u väčšiny pedagógov sledujeme medziodborové prepojenia v tvorivej činnosti. Sú nie len vystavujúcimi fotografmi, ale rovnako vedia zastaať kurátorskú činnosť, publikačnú činnosť, ale bežné sú aj ich účasť na medzinárodných konferenciách. Medzi takto medziodborovo činných pedagógov patrí určite prof. Vladimír Birgus, ďalej doc. Tomáš Pospěch, doc. Jiří Siostrzonek, doc. Josef Moucha, doc. Václav Podestát a MgA. Mgr. Ondřej Durczak. K výnimočným osobnostiam – umelcom medzinárodne rešpektovaným patrí prof. Jindřich Štreit. V rámci prezentácie umeleckých výkonov sa mnohí pedagógovia prezentujú najmä na medzinárodných fotografických festivaloch. Za posledné tri roky sa viacerí z nich prezentovali v medzinárodne rešpektovaných domoch fotografie vo Francúzsku, Nemecku, USA, ale aj na Slovensku, alebo v Poľsku. V rámci vedeckej činnosti je potrebné vyzdvihnúť excelentnú vedeckú prácu v oblasti avantgardnej fotografie ako aj umenovedné bádanie v oblasti vývoja českej resp. československej fotografie 20.storočia prof. Vladimíra Birgusa, analýzu vzťahu sociológie a fotografie s dopadom na sliezsky región v podaní doc. Jiří Siostrzoneka, ale aj mimoriadne systematickú publikačnú a vydavateľskú činnosť doc. Tomáša Pospěcha. Doc. Pavel Mára, doc. Václav Podestát, MgA. Dita Pepe, ale aj MgrA Karel Poneš sú aktívni vystavujúci autori, zastúpení v mnohých zbierkach fotografie doma i v zahraničí. Doc. Josef Moucha vyniká v ostatnom čase najmä publikačnou a kurátorskou činnosťou.

Záver: Úroveň tvorivej činnosti ITF je možné považovať za nadštandardnú, hodnotnú a mienkotvornú, s výrazným presahom do medzinárodného prostredia.

3. Prepojenie tvorivej činnosti so vzdelávacou činnosťou

Je veľmi náročné formulovať variabilitu prepojenia tvorivej činnosti so vzdelávacou činnosťou. V oblasti umenia sa študijný odbor nastavuje tak, aby boli absolventi dostatočne dobre pripravení pre prax. Personálna zostava pedagógov je teda postavená tak, aby sa zohľadňovali potreby študentov pre prax, ale na druhej strane, aby charakter študijného programu zohľadňoval aj umeleckú špecializáciu toho ktorého pedagóga / fotografa. Keď si pozrieme štruktúru predmetov a umeleckú profiláciu pedagógov zistíme, že ide po obsahovej stránke paralelne línie. Bakalársky stupeň štúdia je zameraný na štúdium klasických fotografických žánrov (krajina, dokumentárna fotografia, móda, portrét ...), ktoré korešpondujú s tvorbou niektorých pedagógov – ich špecializáciou. Dôležitou súčasťou štúdia sú aj techniky fotografie a potom prepojenia grafického dizajnu a fotografie. Svoje zastúpenie tu majú aj dejiny fotografie a dejiny výtvarného umenia. Vo vyšších ročníkoch sa študenti podľa štruktúry predmetov začínajú viac profilovať smerom k svojim vlastným obsahom prác. Teoretické predmety sú najmä v kompetencii prof. Vladimíra Birgusa a doc. Tomáša Pospěcha, čo korešponduje s ich teoretickou relevanciou. Portréty sa pedagogicky i umelecky venuje prof. Pavel Mára, dokumentárnej knihe podobne prof. Jindřich Štreit atď. Takto by sa dalo pokračovať aj u ďalších pedagógov.

Záver: Prepojenie tvorivej činnosti so vzdelávacou činnosťou je preukázateľná a v študijnom odbore bakalárskeho stupňa štúdia aj opodstatnená.

4. Personálne zabezpečenie a kvalifikačný rast

Personálne zabezpečenie bakalárskeho stupňa štúdia študijného odboru Tvůrčí fotografie je v poriadku. ITF má 10 kmeňových pedagógov, ktorí majú uzavretú zmluvu na dobu neurčitú a deväť pedagógov, ktorí vykonávajú pedagogickú činnosť na dohodu o vykonaní práce. Sú však čínorodými pedagógmi, ktorých je možné vnímať ako dôležitú oporu pri diverzifikácii vzdelávania rôznych typov a štýlov fotografie. Je možné vyzdvihnúť aj medzinárodnú štruktúru pedagogického zboru, generančné rozvrstvenie (medzigeneračný dialóg) a v prípade interných zamestnancov aj dostatočný počet pedagógov s titulmi docent alebo profesor. Viaceré habilitačné konania pedagógov prebehli nie na domovskej škole, ale na iných vysokých školách doma alebo v zahraničí. To isté sa týka aj inaguračných konaní. Je potrebné to vnímať pozitívne. Interní pedagógovia, ktorí nemajú titul docent, aktívne študujú na doktorandskom stupni štúdia. ITF má dobre zladený aj tím ľudí, vytvárajúci servisné zabezpečenie všetkým ich aktivitám.

Záver: Je možné konštatovať, že personálne zabezpečenie študijného odboru Tvůrčí fotografie je v poriadku a perspektíva kvalifikačného rastu u niektorých pedagógov má dobrú prognózu - vzhľadom k ich umeleckej a pedagogickej činnosti.

5. Tvorivá činnosť študentov doktorandského štúdia

Tvorivá činnosť študentov doktorandského štúdia má rôzne polohy. Sú to najmä výstavy, účasť na konferenciách, publikačná činnosť, súťaže a ocenenia. Vo všetkých týchto segmentoch majú doktorandi svoje nezastupiteľné výkony. Ak vynecháme výkony organizované prostredníctvom výstav ITF je potrebné skonštatovať, že výstavná činnosť doktorandov má medzinárodný charakter. Doktorandi vystavujú v USA, Mexiku, Veľkej Británii, Francúzsku, v Poľsku, Nemecku atď. Ide väčšinou o galérie, ktoré sa špecializujú na výstavy fotografií. Čo je však príhodné oceniť je najmä fakt, že doktorandi svoje doktorandské práce publikujú. Ich práce majú výskumný charakter a ich kvalita je niekedy porovnateľná s umenovednými textami. ITF dbá o to, aby kvalita doktorandskej práce bola publikovateľná, doktorand neskončí svoje štúdium, kým neodovzdá, v príslušnom rozsahu a kvalite svoju doktorandskú prácu. Čiže výsledkom tvorivej činnosti je aj následná publikačná činnosť. Medzi výrazných doktorandov, ktorí sa v sledovaných rokoch presadili ako fotografi / umelci na medzinárodnej scéne (výstavnou činnosťou a oceneniami) je možné zaradiť absolventov doktorandského štúdia Rafała Milacha, Dušana Kochola a Michała Luczaka aj súčasných študentov Krzysztofa Golucha, Romana Vondrouše, Romana France alebo Janu Hunterovú.

Záver: Na záver je možné konštatovať, že tvorivá činnosť doktorandského štúdia je v poriadku, študenti musia počas štúdia preukázať svoju životaschopnosť na národnej a medzinárodnej scéne.

6. Riešené projekty

Väčšina riešených projektov bolo v sledovaných rokoch zameraných na prezentáciu prác študentov, čiže na kurátorskú a výstavnú činnosť. Čo v prípade akreditácie a evaluácie bakalárskeho stupňa štúdia je možné považovať za primerané. Väčšina žiadaných rozvojových projektov pokryli náklady na prezentáciu študentov a pedagógov ITF na domácich a medzinárodných prehliadkach fotografie. K závažnejším projektom je možné zaradiť také, ktoré sa opierajú o umenovedný výskum v oblasti dejín fotografie. Mesto Opava je situované na hraniciach medzi Českou republikou a Poľskom, preto je zaujímavé sledovať, že orientácia bádania je nasmerovaná k českej a poľskej fotografii. Pod vedením prof. Vladimíra Birgusa sa zrealizoval projekt *Česká a poľská fotografia od avantgardy po súčasnosť*. Bol to projekt, ktorý mal viac-ročné trvanie a kvalitné výstupy. K dôležitým projektom patrila aj projekt doc. Václava Podestáta *Profilácia a invácia výučby v oblasti výstavnej a publikačnej činnosti*.

Záver: Riešené projekty sú ťažiskovo nasmerované k prezentačným aktivitám ITF. Vedecko-výskumné projekty podporené grantom sú ojedinelé, ale ak sú prítomné, tak sú z hľadiska dejín umenia zásadné. Výskumná práca niektorých pedagógov ITF sa realizuje v rámci ich tvorivej činnosti.

7. Národná a medzinárodná spolupráca

Národná a medzinárodná spolupráca sa realizuje na kurátorskej, výstavnej a publikačnej úrovni. Ťažisková je výstavná činnosť. ITF organizuje kolektívne výstavy študentov a pedagógov najmä na medzinárodných fotografických festivaloch, ale aj v domoch fotografie na domácej i zahraničnej scéne. V prípade festivalov je dôležité pripomenúť, že výstavy sú buď vyzvané zo strany kurátorov, alebo v rámci open call sú navrhnuté koncepcie výstav selektované podľa kvality. Je možné konštatovať, že aktívna účasť na týchto festivaloch znamená, že ITF je schopné ustáť národnú repektívu medzinárodnú konkurenciu. Na viacerých prehliadkach fotografie študenti a pedagógovia získali ocenenia. V prípade národnej spolupráce je možné vysledovať aktivity smerom k Muzeu umenia Olomouc, ktoré disponuje mimoriadnou zbierkou fotografie, alebo účasťou viacerých pedagógov a študentov na World Press Photo, Czech Press Photo a Slovak Press Photo. Častá je aj spolupráca s galériami národného alebo regionálneho charakteru. V rámci medzinárodnej spolupráce je možno spomenúť prezentácie tvorby študentov a pedagógov v rámci Mesiaca fotografie v Bratislave, Mesiaca fotografie v Lodži, alebo v Lille, Hannoveri, v Kolíne nad Rýnom a mnohých ďalších centrách fotografie. Celkom ojedinelá je aj spolupráca s EMOP (European Month of Photography) – organizáciou, ktorá združuje najvýznamnejšie fotografické festivaly v Európe. Pedagógovia sa nevyhýbajú ani výskumným projektom medzinárodného charakteru – z posledného obdobia je možné spomenúť spoluprácu na histórii autorských fotografických kníh strednej a východnej Európy, ktorú zorganizovalo Centrum kultúry v Krakove v roku 2019.

Záver: Národná a medzinárodná spolupráca ITF je v poriadku, ťažiskovo sa viaže na prezentančné aktivity, ale svoje miesto tu má aj výskum v oblasti dejín a teórie fotografie.

8. Spoločenský význam tvorivej činnosti

Spoločenský význam tvorivej činnosti pedagógov a študentov možno charakterizovať niekoľkými líniami. Umelecké projekty sú reflexiou dnešného sveta. Jednoducho tvorivá činnosť istým spôsobom pomenúva dobu, v ktorej žijeme. To sa nedá zmerať, alebo kvantifikovať. Ale je to mimoriadne dôležitý segment, ktorý nastavuje zrkadlo dnešným časom. V prípade viacerých umeleckých projektov sa tak deje. Spoločenský význam sa premieta aj do rozsiahlej publikačnej a následne aj popularizačnej a osvetovej praxe. Vzdelávať, kultivovať a rešpektovať sú hlavné charakteristiky dopadu výsledkov tvorivej činnosti na národnú respektíve regionálnu spoločnosť. V neposlednom rade sa ITF výsledkami svojej práce podieľa aj na vzdelávacej činnosti. Prostredníctvom svojich absolventov, ktorí nachádzajú svoje uplatnenie na školách, v kurzoch pre verejnosť, ale aj ďalších kultúrnych, organizačných a projektových aktivitách v prospech spoločnosti. Možno stojí za zmienku fakt, že ITF sa systematicky venuje mapovaniu Sliezskeho regiónu na českej i poľskej strane. Nielen z hľadiska vizuality, ale aj z hľadiska postupného vyplňania bielych miest o dejinách fotografie tohto regiónu. Neraz takéto bádanie v bakalárskych, alebo iných teoretických prácach prinášajú poznanie o tomto regióne z pohľadu fotografie, histórie, sociológie atď.

Záver: Spoločenský význam tvorivej činnosti ITF je preukázateľný a je v poriadku.

9. Spolupráca pracoviska s verejnosťou / regiónom

ITF veľmi intenzívne a dlhodobo spolupracuje s regionálnymi inštitúciami. Každý mesiac ITF pripravuje výstavu v galérii Opera, ktorá sídli v Národnom divadle moravskosliezskom v Ostrave. Prezentujú sa tam najmä študenti. Pravidelne ITF spolupracuje s Domom umenia v Opave, kde sa organizujú rozsiahlejšie výstavné prehliadky výsledkov pedagogickej činnosti ITF. Kultúrno-umelcký priestor KUPÉ v Opave je tiež sídlom mnohých aktivít, výstavných i diskusných pedagógov a študentov ITF. Tiež je možné zmieniť intenzívnu spoluprácu s Opavskou kultúrnou organizáciou OKO, kde ITF organizuje verejné prednášky, diskusie, kolokvia a konferencie menšieho formátu.

Záver: Je veľmi dôležité niest' zodpovednosť akademického prostredia za región, v ktorom sa škola nachádza. Je to zodpovednosť voči spoločnosti, ktorá vytvára zázemie a podporu pre akademické prostredie.

10. Spôsob a výsledky vnútorného hodnotenia tvorivej činnosti pracoviskom.

Každý rok pedagógovia ITF realizujú autoevaluáciu svojej tvorivej činnosti v písomnej forme. Súčasťou vnútornej evaluácie ITF je aj evaluačná správa, ktorá zmapuje a vyhodnotí tvorivú a pedagogickú činnosť ITF.

Předsedkyně:

doc. Mgr. Bohunka Koklesová, Ph.D., rektorka VŠVU v Bratislavě

.....